

Service Plan สาขาสุขภาพพระสงฆ์

ปีงบประมาณ 2568

แพทย์หญิงธีรรัตน์ พลราช

รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

วันที่ 20 พฤศจิกายน 2567

บริการสุขภาพพระสงฆ์ เขตสุขภาพที่ 8

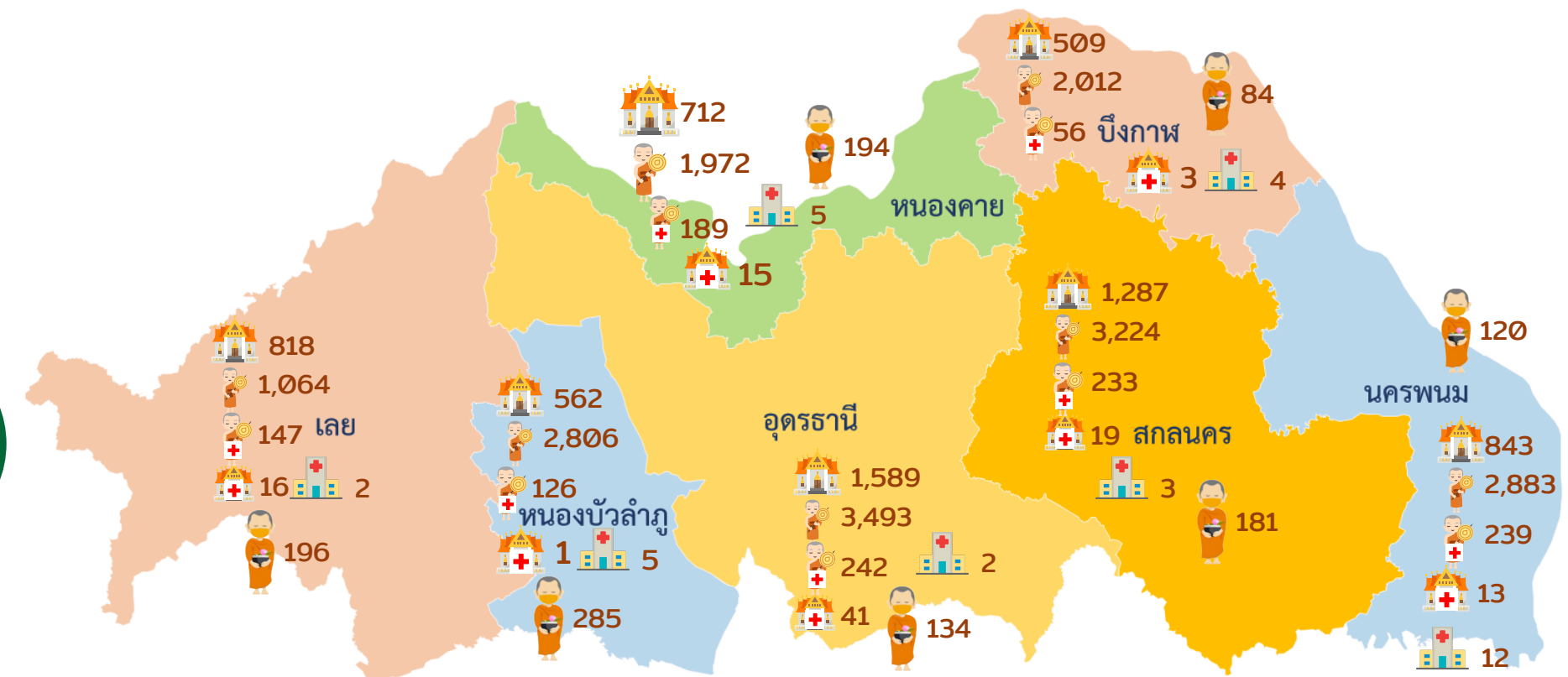
นโยบาย :: ตัวชี้วัดติดตาม

- จัดตั้งกุฏิชีวาภิบาล อำเภอละ 1 แห่ง (107/87) **ผลงาน ร้อยละ 122**
- พระคิลาณุปิฎฐาก ตำบลละ 1 รูป (1,230/644) **ผลงาน ร้อยละ 190**
- ระบบบริการ Fast Track พระสงฆ์อาหารโรงพยาบาล ทุกแห่ง
- รพ. จัดบริการพระสงฆ์อาหาร ที่เฝ้าต่อพระธรรมวินัย

... SUCCESS ...

ปัญหาสุขภาพที่พบ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน ไขมันในโลหิตสูง หอบหืด หัวใจ และเก๊าท์

SERVICE

กุฏิชีวาภิบาล

รพ.สต./สอน.

SWช.

SWท./SWศ.

1 เชิงรุก

- คัดกรองสุขภาพพระสงฆ์
- อสม. Rider
- ระบบ Tele Medicine
- ส่งเสริมสุขภาพพระสงฆ์
- การป้องกันโรค
- วัดส่งเสริมสุขภาพ

2 สนับสนุน

- กุฏิชีวาภิบาล อำเภอละ 1 แห่ง
- พระคิลาณุปิฎฐาก ตำบลละ 1 แห่ง
- คัดกรองสุขภาพพระสงฆ์
- อสม. Rider
- ระบบ Tele Medicine
- ส่งเสริมสุขภาพพระสงฆ์
- Health Station Box Set

3 ส่งต่อ

- หอสงฆ์อาหาร / ตึกสงฆ์อาหาร
- ระบบบริการ Fast Track
- มาตรฐานบริการสงฆ์อาหาร
- ที่เฝ้าต่อพระธรรมวินัย
- แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว

4 ครอบคลุม

- รพ.สงฆ์ ตติยภูมิ
- ตึกสงฆ์อาหาร ที่เฝ้าต่อพระธรรมวินัย

ศูนย์บริการสุขภาพพระสงฆ์

วัดป่าสุทธาวาส สาขา 2 (เรือนไทย)
อ.เมือง จ.สกลนคร

- เป็นศูนย์ประสาน เพื่อจัดบริการแก่พระสงฆ์อาหาร
- เป็นที่พักสงฆ์อาหาร ค้างคืนเพื่อรอรับบริการ รพ.สต.
- ให้บริการสุขภาพพระสงฆ์
- ศูนย์ฝึกอบรมพระคิลาณุปิฎฐาก

วัด 6,320 แห่ง

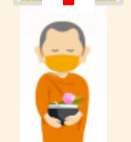
พระสงฆ์ 17,454 รูป

พระคิลาณุปิฎฐาก 1,230 รูป

กุฏิชีวาภิบาล 107 แห่ง

พระอาหาร 1,193 รูป

รพ. ที่มีหอสงฆ์อาหาร 32 แห่ง

แหล่งข้อมูล : ข้อมูล ณ 6 ตุลาคม 2567

1) ระบบวัดส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย <https://healthtemple.anamai.moph.go.th/>

2) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ <https://www.onab.go.th/th/ebook/category/detail/id/1/iid/227>

3) HDC - Dashboard - กระทรวงสาธารณสุข <https://hdcservice.moph.go.th/hdc/main/index.php>

สาเหตุการการป่วยผู้ป่วยในตามกลุ่มโรค กลุ่มพระภิกษุ-สามเณร รายจังหวัด

เขตสุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ 2567

สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยในตามกลุ่มโรค กลุ่มพระภิกษุ-สามเณร
เขตสุขภาพที่ 8 อุตรธานี

ที่	กลุ่มโรค	อุตรธานี	สกลนคร	เลย	นครพนม	หนองคาย	หนองบัวลำภู	บึงกาฬ	รวม
1	169 ปอดบวม	54	42	34	26	26	16	7	205
2	175 โรคหลอดเลือดอักเสบ ถุงลมโป่งพองและปอดชนิดอุดกั้นแบบเรื้อรังอื่น	40	22	20	20	29	21	5	157
3	133 ต้อกระจกและความผิดปกติของเลนส์อื่น ๆ	26	32	18	12	25	18	8	139
4	104 เบาหวาน	26	36	18	12	28	5	4	129
5	154 เนื้อสมองตาย	34	12	18		12	13		89
6	198 โรคอักเสบติดเชื้อของผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง	24	11	16		11	8	8	78
7	147 กล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน	32	23				7		62
8	151 หัวใจล้มเหลว			18	12	22		9	61
9	197 โรคอื่น ๆ ของระบบย่อยอาหาร	28		17					45
10	217 โรคอื่น ๆ ของระบบทางเดินปัสสาวะ		15		16			9	40
11	207 เนื้อเยื่อผิดปกติ		36						36
12	187 ไล่เลือดที่บริเวณขาหนีบ			10		11	8		29
13	192 โรคอื่น ๆ ของลำไส้และเยื่อบุช่องท้อง	10			12				22
14	017 โลหิตเป็นพิษ				11	8			19
15	288 ภาวะแทรกซ้อนระยะแรกของการบาดเจ็บบางชนิดและภาวะแทรกซ้อนของการ	10	8						18
16	145 ความดันโลหิตสูงที่ไม่มีสาเหตุ		10						10
17	185 โรคอื่น ๆ ของหลอดเลือด กระเพาะและลำไส้							9	9
18	167 การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบนแบบเฉียบพลันอื่น ๆ					8			8
19	170 หลอดลมอักเสบเฉียบพลันและหลอดลมเล็กอักเสบเฉียบพลัน			7					7
20	281 การบาดเจ็บกระดูกเฉพาะอื่น ๆ , ไม่ระบุเฉพาะและหลายบริเวณในร่างกาย				6				6
21	098 โลหิตจางอื่น ๆ							6	6
22	007 วัณโรคทางเดินหายใจ						6		6
23	267 ปวดท้องและปวดอุ้งเชิงกราน				5				5
24	184 กระเพาะอาหารอักเสบและลำไส้เล็กอักเสบ							4	4
25	111 ความผิดปกติของต่อมไร้ท่อ โภชนาการและเมแทบอลิซึมอื่น ๆ						3		3
	รวม	284	247	176	132	180	105	69	1,193

ข้อมูล ณ วันที่ 7 ตุลาคม 2567

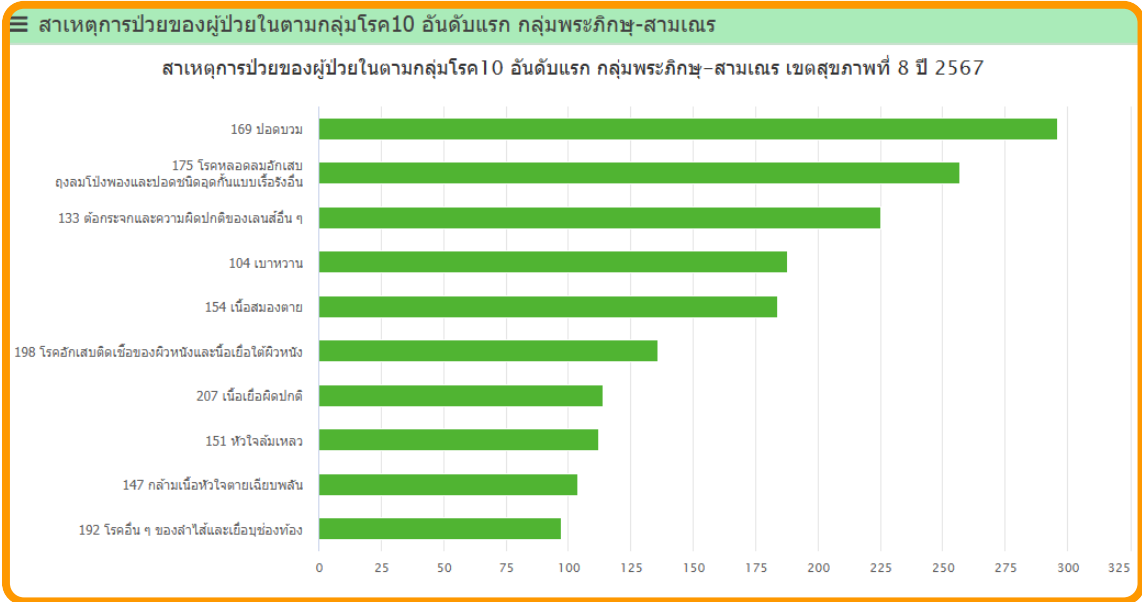
HDC - Dashboard - กระทรวงสาธารณสุข

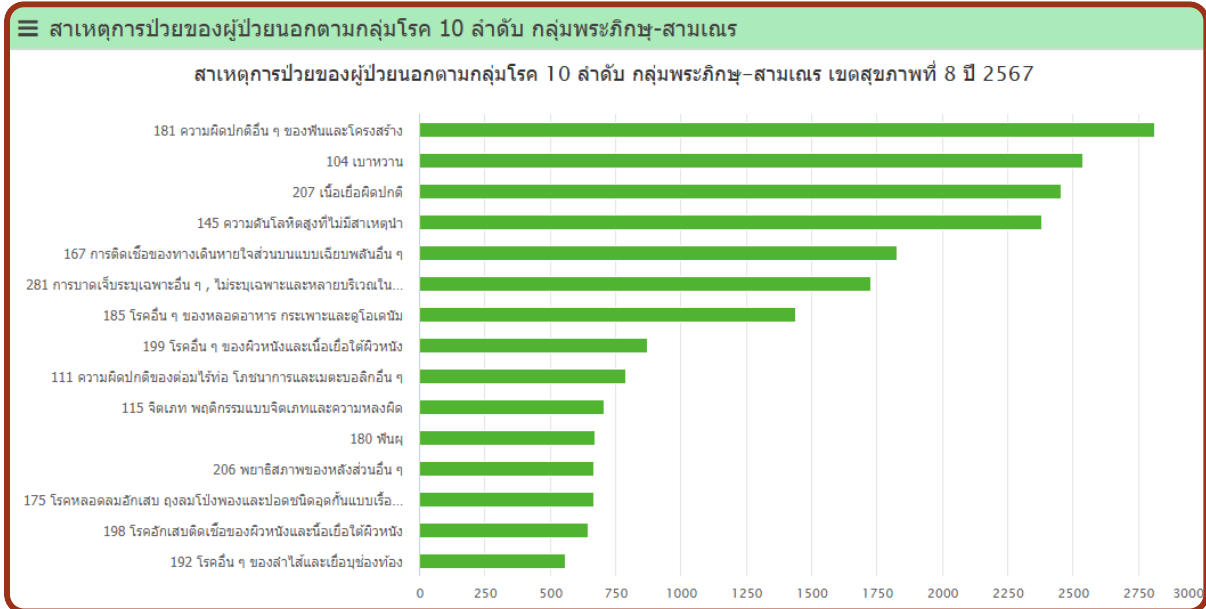
สถานการณ์สุขภาพพระสงฆ์ เขตสุขภาพที่ 8

ผู้ป่วยใน

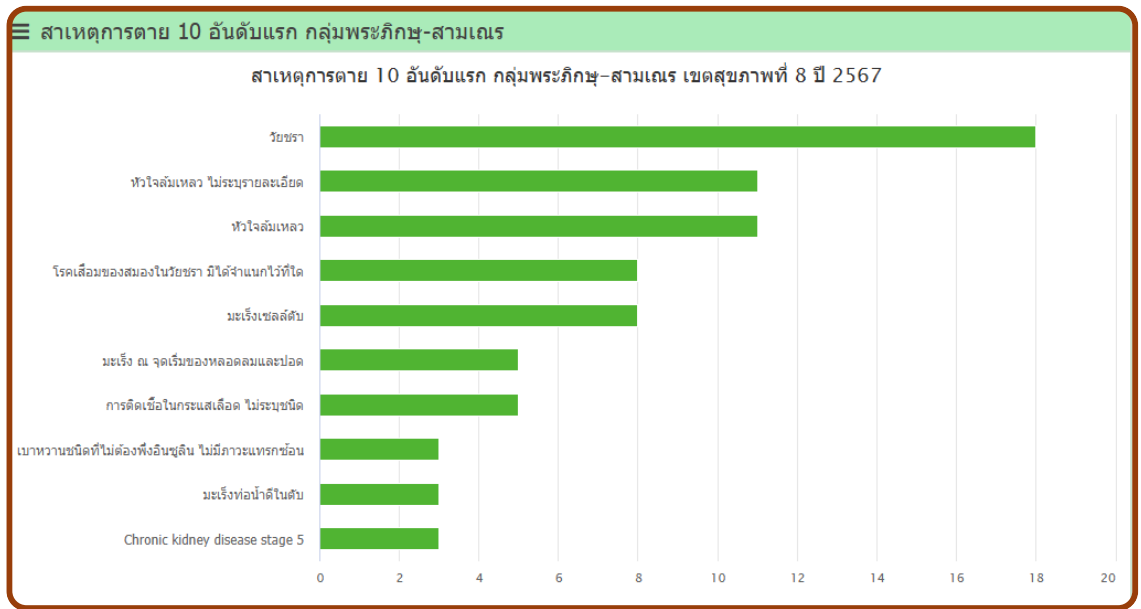
ที่	ชื่อกลุ่ม (298 โรค)	จำนวน
1	169 ปอดบวม	296
2	175 โรคหลอดเลือดสมอง อัมพาตและโรคหลอดเลือดหัวใจ	257
3	133 ต้อกระจกและความผิดปกติของเลนส์อื่น ๆ	225
4	104 เบาหวาน	188
5	154 เนื้องอกตาย	184
6	198 โรคอักเสบติดเชื้อของผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง	136
7	207 เนื้อเยื่อผิดปกติ	114
8	151 หัวใจล้มเหลว	112
9	147 กล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน	104
10	192 โรคอื่น ๆ ของลำไส้และเยื่อช่องท้อง	97
รวม		1,713

ผู้ป่วยนอก

ที่	ชื่อกลุ่ม (298 โรค)	จำนวน
1	181 ความผิดปกติอื่น ๆ ของฟันและโครงสร้าง	2,812
2	104 เบาหวาน	2,537
3	207 เนื้อเยื่อผิดปกติ	2,456
4	145 ความดันโลหิตสูงที่ไม่มีสาเหตุ	2,381
5	167 การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบนแบบเฉียบพลันอื่น ๆ	1,827
6	281 การบาดเจ็บเฉพาะอื่น ๆ , ไม่ระบุเฉพาะและหลายบริเวณในร่างกาย	1,728
7	185 โรคอื่น ๆ ของหลอดเลือดอาหาร กระเพาะและลำไส้เล็ก	1,440
8	199 โรคอื่น ๆ ของผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง	873
9	111 ความผิดปกติของต่อมไทรอยด์ โภชนาการและเมตาบอลิกอื่น ๆ	789
10	115 จิตเภท พฤติกรรมแบบจิตเภทและความหลงผิด	708
รวม		17,551

สาเหตุการตาย

ที่	ชื่อโรค	จำนวน
1	วัยชรา	18
2	หัวใจล้มเหลว ไม่ระบุรายละเอียด	11
3	หัวใจล้มเหลว	11
4	โรคเสื่อมของสมองในวัยชรา มิได้จำแนกไว้ที่ใด	8
5	มะเร็งเซลล์ต้น	8
6	มะเร็ง ณ จุดเริ่มของหลอดเลือดและปอด	5
7	การติดเชื้อในกระแสเลือด ไม่ระบุชนิด	5
8	เบาหวานชนิดที่ไม่ต้องพึ่งอินซูลิน ไม่มีภาวะแทรกซ้อน	3
9	มะเร็งท่อน้ำดีในตับ	3
10	Chronic kidney disease stage 5	3
รวม		75

ข้อมูลจากระบบ: HDC - Dashboard - กระทรวงสาธารณสุข

หมายเหตุ :: พระภิกษุ-สามเณร หมายถึง ดึงข้อมูลตาม คำนำหน้า (แฟ้ม Person) รหัส 800 – 959 (ยกเว้น 835, 838, 841, 863, 864, 921) - การคำนวณ คัดตาม 298 กลุ่มโรคนับเป็นครั้งตามการวินิจฉัย โดยที่ dxtype=1 และรหัสหน่วยบริการ(10 อันดับโรคที่มารับบริการ/พบบ่อย)

วันที่ประมวลผล :: 17 พฤศจิกายน 2567

กรอบการดำเนินงาน พัฒนาระบบบริการสุขภาพพระสงฆ์

ข้อมูล

- ข้อมูลพื้นฐาน พระสงฆ์
- ข้อมูลวัด ศาสนสถาน
- ข้อมูลสุขภาพ
- ข้อมูลสิทธิการรักษา

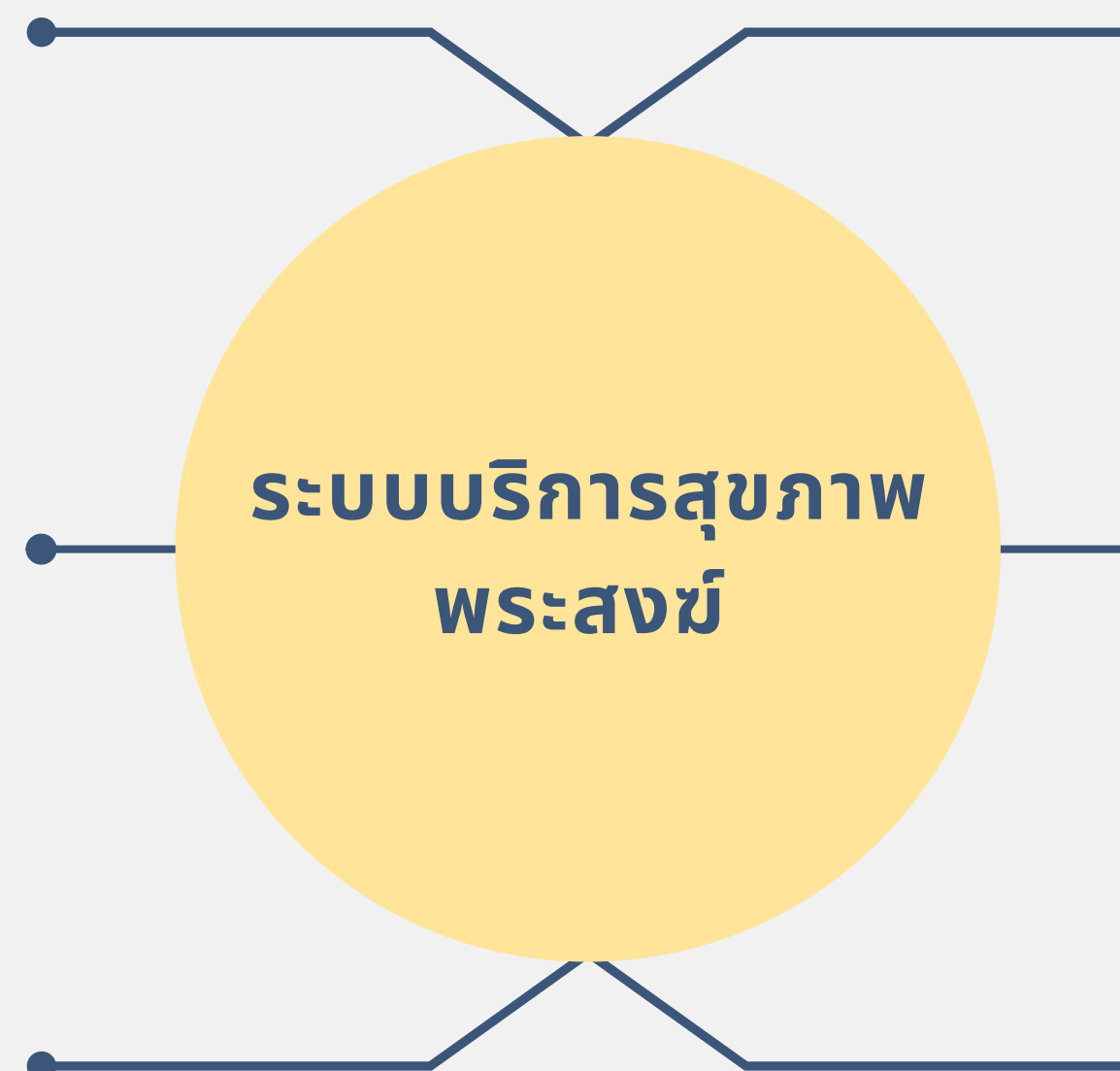
บุคลากร

- บุคลากรสาธารณสุข
- พระคิลานุปัฏฐาก
- พระ อสว.
- พระบริบาลใช้
- พระ CG

สถานที่ให้บริการ

- วัด ศาสนสถาน
- กุฏิชีวาภิบาล
- ศูนย์ชีวาภิบาล
- โรงพยาบาล

ระบบการรักษา/ส่งต่อ

- ระบบบริการ Fast track
- Telemedicine
- ระบบติดตามผลการรักษา
- จัดบริการเชิงรุก โดยทีมสหวิชาชีพ

รายงาน

- ข้อมูลสุขภาพรายบุคคล
- ข้อมูลสุขภาพสำหรับเจ้าหน้าที่

งบประมาณ

- เขตสุขภาพ
- สปสช.
- กองทุนสงฆ์อาหาร
- อปท.

การดำเนินงาน Service Plan สาขาสุภาพพระสงฆ์ เขตสุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ 2568

นายแพทย์มานพ จลาดัญญกิจ
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

ข้อสั่งการ

1. สำรวจ / ทบทวนข้อมูลพื้นฐาน

- ข้อมูลสำรวจจำนวน วัด สำนักสงฆ์ พระสงฆ์ สามเณร แม่ชี จาก สสจ. 7 จังหวัด
- ข้อมูลจากสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด (ภายใน 25 พฤศจิกายน 2567)

2. สำรวจข้อมูลสุขภาพพระสงฆ์ที่ได้รับการรักษาในหน่วยบริการ

- ข้อมูลการรับบริการ รายโรค
- ประเภทการรับบริการ ผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน
- ระบบส่งต่อ ภายในจังหวัด และภายนอกจังหวัด
- อัตราการเสียชีวิต รายโรค (ภายใน 25 พฤศจิกายน 2567)

รวบรวมส่ง สสจ.สกลนคร

GAP

พระสงฆ์ ในเขตสุขภาพ จำนวน 17,000 รูป แต่ขึ้นทะเบียนเพียง 8,000 รูป
ในปีงบประมาณ 2568

ขอให้ทุกจังหวัด ประสานข้อมูลจากสำนักงานพระพุทธศาสนา แล้วค้นหาพระสงฆ์ และลงทะเบียนใน โปรแกรมเขต เพื่อ update ข้อมูล และจัดบริการตามปัญหาสุขภาพ

เป้าหมาย ปี 2568

1. ทบทวนคำสั่งพัฒนาระบบฐานข้อมูลพระสงฆ์
2. จัดระบบบริการให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ รพ.สงฆ์
3. สำรวจปัญหาสุขภาพ และความต้องการของพระสงฆ์
4. จัดบริการพระสงฆ์อาหาร ที่เฝ้าต่อพระธรรมวินัย
5. ต้นแบบการบริการพระสงฆ์โดยใช้เทคโนโลยีร่วมกับชุมชน
6. นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล

การดำเนินงาน Service Plan สาขาสุภาพพระสงฆ์ เขตสุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ 2568

สถานการณ์ & GAP

แนวทางการพัฒนา

กิจกรรม/โครงการ

(ขอสับสนับสนุนงบประมาณ)

1.ข้อมูลพื้นฐาน (DATA)

- ข้อมูลพื้นฐาน มีข้อมูลหลายส่วน ไม่ครอบคลุม ไม่สามารถยืนยันความถูกต้องได้ ไม่เป็นปัจจุบัน นำไปใช้ประโยชน์ได้ไม่ครบถ้วน
- มีโปรแกรมข้อมูลสุขภาพพระสงฆ์แต่ขาดความชัดเจน ในนโยบายการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล
- ขาดระบบจัดเก็บฐานข้อมูลข้อมูลพระสงฆ์อาพาธ ที่รับบริการในหน่วยบริการ
- ผู้เกี่ยวข้องไม่สามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้

2.บุคลากร (MAN)

- มีพระคิลาณุปัฏฐาก ให้การดูแลครอบคลุม ทุกตำบล
- สหวิชาชีพ ขาดความเชี่ยวชาญในการอุปฐากพระสงฆ์อาพาธ ที่เฝ้าต่อพระธรรมวินัย
- ขาดบุคลากรชาย ให้บริการในหอสงฆ์อาพาธ

3.ระบบบริการ (Service Plan)

- มีกุฏิชีวาภิบาล ทุกจังหวัด แต่รูปแบบการจัดบริการยังไม่ชัดเจน และมีข้อจำกัด
- สพ. ในพื้นที่เป็นแม่ข่ายสนับสนุนบริการ
- สพ. ทุกแห่งจัดบริการ Fast Track พระสงฆ์อาพาธที่เฝ้าต่อพระธรรมวินัย
- ขาดระบบการประเมินมาตรฐานการอุปฐากพระสงฆ์อาพาธ ที่เฝ้าต่อพระธรรมวินัย (SWS.,SWN.,SWC.)

4.เครือข่าย (Network) ประกอบด้วย

- ศูนย์อนามัยที่ 8 / สำนักงานเขต 8 / สำนักงานแพทย์ที่ 8
- สสจ. ทุกแห่ง
- สนง.พระพุทธศาสนาจังหวัด
- สำนักงานเจ้าคณะจังหวัด
- ขาดการวางแผนร่วมบูรณาการ ระหว่างเครือข่าย

5.ทรัพยากร (Material)

- ขาดชุดตรวจสุขภาพพื้นฐาน ในกุฏิชีวาภิบาล
- สถานที่ใน สพ. ส่วนใหญ่ไม่เหมาะสมในการจัดบริการ

1.ข้อมูลพื้นฐาน (DATA)

- สำรวจ/ทบทวนข้อมูลพื้นฐาน ร่วมกับสนง.พระพุทธศาสนา/สสจ./ ข้อมูลวัด, สำนักสงฆ์, พระสงฆ์, สามเณร,แม่ชี
- ติดตามให้หน่วยบริการบันทึกข้อมูล ให้ครบถ้วน ถูกต้อง
- พัฒนาระบบรายงานข้อมูลพื้นฐาน, พระสงฆ์อาพาธ
- สำรวจข้อมูลพระสงฆ์อาพาธที่เข้ารับบริการ ย้อนหลัง 3 ปี และนำมาวางแผนจัดบริการให้ครอบคลุม

2.บุคลากร (MAN)

- อบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากร ในการอุปฐากพระสงฆ์อาพาธ ที่เฝ้าต่อพระธรรมวินัย (กรมการแพทย์)
- เพิ่มอัตรากำลัง เพศชาย ให้เพียงพอในการให้บริการ

3.ระบบบริการ (Service Plan)

- จัดรูปแบบการให้บริการปฐมภูมิ > ทุติยภูมิ > ตติยภูมิ
- กำหนด NODE บริการ ระดับอำเภอ > ระดับจังหวัด > ระดับเขต
- กิจกรรมบริการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และอำนวยความสะดวกแก่พระสงฆ์ เน้นจัดบริการเชิงรุก โดยทีมสหวิชาชีพ

4.เครือข่าย (Network)

- ภาคีเครือข่าย ระดับเขต จังหวัด อำเภอ ร่วมกำหนดกลยุทธ์ ในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพพระสงฆ์
- แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาระบบบริการสุขภาพพระสงฆ์ ทุกระดับร่วมบูรณาการ

5.ทรัพยากร (Material)

- จัดหาชุดตรวจสุขภาพพื้นฐาน ให้กุฏิชีวาภิบาล มีพร้อมใช้
- จัดเตรียมสถานที่และเครื่องบิหาร สำหรับปฏิบัติกิจของสงฆ์ ในระหว่างเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

1. ประชุมคณะทำงานพัฒนาระบบบริการสุขภาพพระสงฆ์ เขตสุขภาพที่ 8

- สรุป รายงาน ติดตามผลการดำเนินงาน
- ไตรมาส ละ 1 ครั้ง

2. ประชุมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาระบบบริการ/พัฒนาศักยภาพ

- ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบบันทึกข้อมูล รายงานผลข้อมูลสุขภาพพระสงฆ์ เขตสุขภาพที่ 8
- ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบบริการสุขภาพพระสงฆ์ เขตสุขภาพที่ 8
- ประชุมเชิงปฏิบัติการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ และพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพ ตามหลัก 3 อ 2 ส
- ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ในการอุปฐากพระสงฆ์อาพาธ ที่เฝ้าต่อพระธรรมวินัย เขตสุขภาพที่ 8
- ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพพระคิลาณุปัฏฐาก

3. ประเมิน/ติดตามเยี่ยมเสริมพลัง

- เยี่ยมเสริมพลังประเมินมาตรฐานการอุปฐากพระสงฆ์อาพาธ ที่เฝ้าต่อพระธรรมวินัย ใน SWS.,SWN.,SWC.
- เยี่ยมเสริมพลังการดำเนินงานพัฒนาระบบบริการสุขภาพ พระสงฆ์ ระดับอำเภอ

4. ขอสับสนับสนุน

- เขต จัดซื้อชุดตรวจสุขภาพพื้นฐาน Health Box Set สำหรับกุฏิชีวาภิบาลทุกแห่ง
- เขต สนับสนุน งบประมาณ. จัดเตรียมสถานที่และเครื่องบิหาร สำหรับปฏิบัติกิจของสงฆ์ ในระหว่างเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล
- เขต สนับสนุนอัตรากำลัง สหวิชาชีพ เพศชาย ให้บริการในระบบ
- สนับสนุนบันทึกข้อมูลสุขภาพพระสงฆ์

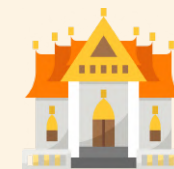
ระบบบริการสุขภาพพระสงฆ์ เขตสุขภาพที่ 8

NODE

กำหนด NODE บริการสุขภาพพระสงฆ์

- **NODE ระดับเขต** -- บริการและส่งต่อ ภายในเขตสุขภาพ
- **NODE ระดับจังหวัด** -- บริการและส่งต่อ ภายในจังหวัด และระหว่างจังหวัด
- **NODE ระดับอำเภอ** -- บริการและส่งต่อ ระหว่างอำเภอ ภายในจังหวัด

วัด 6,320 แห่ง

พระสงฆ์ 17,454 รูป

พระคิลานุปัฏฐาก 1,230 รูป

กุฏิชีวาภิบาล 107 แห่ง

สพช. 77 แห่ง

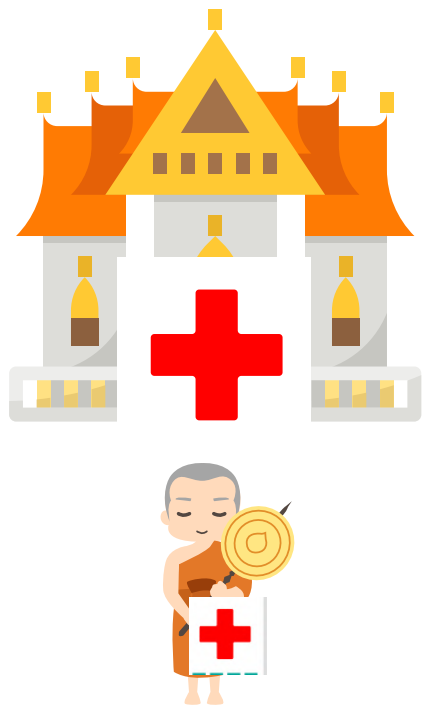

สพท. 9 แห่ง

สพศ. 2 แห่ง

Temple health care delivery

การบริการดูแลสุขภาพ พระสงฆ์ สามเณร แม่ชี ที่วัด
เหมือนการบริการที่บ้าน (Home health care)

หมายถึง การบริหารจัดการให้มีระบบบริการเต็มรูปแบบที่เหมาะสม
สำหรับผู้ป่วยและครอบครัว รายหนึ่ง ๆ โดยเริ่มตั้งแต่การประเมิน
สภาพผู้ป่วยที่บ้าน

สาร